

CA TOȚI SĂ FIE UNA

Apropierea de sfârșitul celui de-al doilea mileniu ne invită pe toți la un examen de conștiință și de inițiative ecumenice oportune pentru a ne putea prezenta la marele jubileu, dacă nu total uniți, cel puțin mai aproape de depășirea dezbinărilor din cel de-al doilea mileniu.

Pentru aceasta, oricine își dă seama, este necesar un efort comun.

Trebuie să continuăm dialogul doctrinar, dar mai ales să ne angajăm mai mult în rugăciune ecumenică. Această rugăciune s-a intensificat mult după Conciliu, însă trebuie să ia o amploare și mai mare, angajându-i tot mai mult pe creștini în spiritul mării cereri a lui Cristos, înainte de pătimirea sa: *Tată, și ei să fie una cu noi (In 17,21)*.

Este invitația Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea adresată în scrisoarea apostolică către episcopat, cler și către credincioși despre pregătirea jubileului anului 2 000 (*Tertio millennio adveniente*).

Este de fapt dorința pe care a exprimat-o și Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în privința pregătirii și întâmpinării marelui jubileu al anului 2000 și în aceste zile particulare o preocupare a tuturor Bisericilor.

Este exigența timpului nostru care are nevoie de apropiere, de solidaritate și unitate în fața atâtor forțe ale întinericului și în fața pericolelor de tot felul.

Nu poate fi vorba de o pregătire adevărată și mai potrivită pentru marele jubileu decât în Duhul Sfânt și nici nu poate fi desfășurată o lucrare ecumenică temeinică decât în tot același Duh Sfânt. *Biserica nu se poate pregăti pentru noul mileniu altfel decât în Duhul Sfânt. Ceea ce la împlinirea timpului s-a împlinit prin Duhul Sfânt, acum nu poate reveni în memoria Bisericii decât prin el*, scria sfântul Părinte în aceeași scrisoare apostolică.

Această pregătire în Duhul Sfânt este o obligație continuă, o condiție a trăirii cu adevărat a misterului mântuirii noastre, dar mai ales acum în acest

an, dedicat special Duhului Sfânt îndeosebi, în această perioadă binecuvântată de rugăciuni pentru unitatea Bisericilor.

Felicităm din inimă pe inițiatorii acestui colocviu teologic, desfășurat tocmai în timpul octavei mondiale de rugăciuni, punându-se astfel și mai bine fundamentul unei rugăciuni adevărate pentru unitatea în Duhul Sfânt.

După reflecțiile la care am luat parte, prezentate cu atâta dăruire și competență din partea distinșilor profesori de la Institutul Teologic Romano-Catolic și Facultatea de Teologie Ortodoxă din Iași, ne aflăm în acest cadru sacru, ca într-un cenacol, pentru *rugăciune*.

Este de fapt actualizarea aceluși moment din Evanghelia Sfântului Ioan și, mai precis, din viața lui Isus, din Cenacol, în Joia Sfântă: *Cina de taină*. Acolo Isus l-a promis pe Mângâietorul, s-au desfășurat cele mai profunde clipe și trăiri, atunci și acolo s-a înălțat cea mai profundă rugăciune - *pentru ca toți să fie una*; în acea clipă le-a lăsat ucenicilor cel mai mare dar: *dragostea (In 13-17)*.

Timpul nostru este altul și persoanele sunt altele, dar Isus și Evanghelia sa este aceeași și rugăciunea este la fel. Noi suntem uniți aici de același Duh Sfânt pe care Isus ni l-a oferit și vrem să-l ascultăm pe el, care este prezent în mijlocul nostru, ne vorbește și se roagă pentru noi. Noi nu vrem să facem altceva decât să ne rugăm împreună cu el și să implorăm același lucru: *ca toți să fie una!*, ca lumea să creadă.

Convertirea inimii și sfințenia vieții, împreună cu rugăciunile individuale și publice pentru unirea creștinilor, trebuie socotite sufletul întregii mișcări ecumenice și pot fi numite pe drept cuvânt *ecumenism spiritual*, cum îl definește în scrisoarea enciclică *Ut unum sint* Sfântul Părinte Ioan Paul al II-lea, referindu-se la angajarea ecumenică (nr. 21).

Pe drumul ecumenic spre unitate, primatul îi revine fără îndoială rugăciunii în comun, unirii în rugăciune a celor care se strâng laolaltă în jurul lui Cristos însuși. Dacă creștinii, în pofida dezbinărilor lor, vor ști mereu mai mult să se unească în rugăciune comună în jurul lui Cristos, ei vor deveni tot mai conștienți de faptul că ceea ce îi desparte e foarte limitat în comparație cu

ceea ce îi unește. Dacă se vor întâlni tot mai des și cu sârg în fața lui Cristos în rugăciune, ei vor putea găsi curajul să înfrunte întreaga realitate umană dureroasă a dezbinărilor și se vor regăsi împreună în acea comunitate a Bisericii pe care Cristos o formează neîncetat în Duhul Sfânt, în ciuda tuturor slăbiciunilor și a limitelor omenești, ne îndeamnă Sfântul Părinte în același document (nr. 24).

Rugăciunea ne deschide ochii ca să putem să-i privim altfel pe frații noștri, să le vedem calitățile și valorile și să ne împărtășim din ele. Rugăciunea ecumenică este în serviciul misiunii creștine și a credibilității ei, pentru că atunci când o facem și o celebrăm ne întoarcem de fapt în Cenacol, unde cel care se află în mijloc este Cristos însuși.

Este așadar un motiv de bucurie să dăm ascultare inspirației Duhului Sfânt care ne-a determinat să ne unim și să venim aici împreună, iar mâine să mergem în alt loc, în alt Cenacol, Biserica Sfântul Andrei.

Va fi un motiv de mare speranță dacă acest lucru se va transforma încet în practică permanentă. Atunci convertirea inimii și sfințenia vieții va transforma Biserica în popor unit al lui Dumnezeu, unde fiecare cu valoarea și frumusețea lui se va uni într-un cor universal, spre lauda Părintelui ceresc, prin Isus Cristos Fiul său în Duhul Sfânt.

+ P.S. Petru GHERGHEL,
episcop de Iași

DUHUL SFÂNT - DUHUL ÎNFIERII NOASTRE ÎN HRISTOS

Omilie la Rugăciunea pentru unitate¹

Cele două lecturi din Noul Testament (*Rom 8,14-27* și *In 16,7-15*) pe care le-am auzit în seara aceasta se referă ambele la lucrarea Duhului Sfânt în noi. Există o lucrare a Duhului Sfânt în toată creația, dar în mod deosebit este o lucrare a Duhului Sfânt în creștini. Un Sfânt Părinte comun al Bisericii din Răsărit și Apus, Sfântul Maxim Mărturisitorul, care avea prieten la Roma pe papa Martin și care a murit în anul 662, în exil, pentru că mărturisea dreapta credință împotriva ereziei vremii de atunci, a spus că Duhul Sfânt este prezent în toate creaturile și că nu există nici o creatură în lumea aceasta lipsită de Duhul Sfânt. și chiar creația care nu este rațională se menține în existență prin puterea Duhului Sfânt². Dar atunci care este deosebirea între creștini și ceilalți oameni care nu au credința în Iisus Hristos? Răspunsul sfântului Maxim Mărturisitorul este cel pe care l-am auzit în seara aceasta în epistola sfântului Apostol Pavel către Romani: *Fraților, toți cei care se lasă călăuziți de Duhul lui Dumnezeu, sunt fii ai lui Dumnezeu*. Cu alte cuvinte, revenind la sfântul Maxim, el spune: Duhul Sfânt în creștini trezește conștiința că sunt fiii ai lui Dumnezeu prin har. Deci în toate fapăturile este prezent Duhul Sfânt, dar în creștini El trezește conștiința că suntem fii după har în Fiul, adică în Iisus Hristos și deci fii, copii după har ai Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, ai lui Dumnezeu-Tatăl, Părintele luminilor. Deci această lucrare a Duhului Sfânt în creștini nu este doar o lucrare de menținere în existență a omului, ci este o lucrare de introducere a lui în adâncul iubirii Sfintei Treimi. De aceea, botezul în apă și prin Duhul Sfânt înseamnă introducerea noastră în interioritatea sau intimitatea Sfintei Treimi. O profesoară psihanalistă creștină catolică din Franța, Françoise Dolte, citind cu

¹ Care a avut loc în data de 24 ianuarie 1998 la Institutul Teologic Romano-Catolic din Iași.

² Vezi Psalmul 103 (104), versetele 30 și 31: *Lua-vei duhul lor și se vor sfârși și în țărână se vor întoarce. Trimite-vei Duhul tău și se vor zidi și vei înnoi fața pământului.*